

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

श्रीमन्निगमान्तमहादेशिकैः अनुगृहीतम्
॥ श्रीदयाशतकम् ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ श्रीदयाशतकम् ॥

श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः कवितार्किककेसरी ।
वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि ॥

प्रपद्ये तं गिरिं प्रायः श्रीनिवासानुकम्पया ।
इक्षुसारस्रवन्त्येव यन्मूर्त्या शर्करायितम् ॥ 1 ॥

विगाहे तीर्थबहुलां शीतलां गुरुसन्ततिम् ।
श्रीनिवासदयाम्भोधि परीवाहपरम्पराम् ॥ 2 ॥

कृतिनः कमलावास कारुण्यैकान्तिनो भजे ।
धत्ते यत्सूक्तिरूपेण त्रिवेदी सर्वयोग्यताम् ॥ 3 ॥

पराशरमुखान् वन्दे भगीरथनये स्थितान् ।
कमलाकान्तकारुण्य गङ्गाप्लावितमद्विधान् ॥ 4 ॥

अशेषविघ्नशमनम् अनीकेश्वरमाश्रये ।
श्रीमतः करुणाम्भोधौ शिक्षास्रोत इवोत्थितम् ॥ 5 ॥

समस्तजननीं वन्दे चैतन्यस्तन्यदायिनीम् ।
श्रेयसीं श्रीनिवासस्य करुणामिव रूपिणीम् ॥ 6 ॥

वन्दे वृषगिरीशस्य महिषीं विश्वधारिणीम् ।
तत्कृपाप्रतिघातानां क्षमया वारणं यया ॥ 7 ॥

निशामयतु मां नीला यद्भोगपटलैर्ध्रुवम् ।
भावितं श्रीनिवासस्य भक्तदोषेष्वदर्शनम् ॥ 8 ॥

कमप्यनवधिं वन्दे करुणावरुणालयम् ।
वृषशैलतटस्थानां स्वयं व्यक्तिमुपागतम् ॥ 9 ॥

अकिञ्चननिधिं सूतिम् अपवर्गत्रिवर्गयोः ।
अञ्जनाद्रीश्वरदयाम् अभिष्टौमि निरञ्जनाम् ॥ 10 ॥

अनुचरशक्त्यादिगुणाम् अग्रेसरबोधविरचितालोकाम् ।
स्वाधीनवृषगिरीशां स्वयं प्रभूतां प्रमाणयामि दयाम् ॥ 11 ॥

अपि निखिललोकसुचरितमुष्टिन्धयदुरितमूर्च्छनाजुष्टम् ।
सञ्जीवयतु दये माम् अञ्जनगिरिनाथरञ्जनी भवती ॥ 12 ॥

भगवति दये भवत्या वृषगिरिनाथे समाप्लुते तुङ्गे ।
अप्रतिघमज्जनानां हस्तालम्बो मदागसां मृग्यः ॥ 13 ॥

कृपणजनकल्पलतिकां कृतापराधस्य निष्क्रियामाद्याम् ।
वृषगिरिनाथदये त्वां विदन्ति संसारतारिणीं विबुधाः ॥ 14 ॥

वृषगिरिगृहमेधिगुणाः बोधबलैश्वर्यवीर्यशक्तिमुखाः ।
दोषा भवेयुरेते यदि नाम दये त्वया विनाभूताः ॥ 15 ॥

आसृष्टिसन्ततानाम् अपराधानां निरोधिनीं जगतः ।
पद्मासहायकरुणे प्रतिसञ्चरकेळिमाचरसि ॥ 16 ॥

अचिदविशिष्टान् प्रळये जन्तूनवलोक्य जातनिर्वेदा ।
करणकलेबरयोगं वितरसि वृषशैलनाथकरुणे त्वम् ॥ 17 ॥

अनुगुणदशार्पितेन श्रीधरकरुणे समाहितस्नेहा ।
शमयसि तमः प्रजानां शास्त्रमयेन स्थिरप्रदीपेन ॥ 18 ॥

रूढा वृषाचलपतेः पादे मुखकान्तिपत्रळच्छाया ।
करुणे सुखयसि विनतान् कटाक्षविटपैः करापचेयफलैः ॥ 19 ॥

नयने वृषाचलेन्दोः तारामैत्रीं दधानया करुणे ।
दृष्टस्त्वयैव जनिमान् अपवर्गमकृष्टपच्यमनुभवति ॥ 20 ॥

समयोपनतैस्तव प्रवाहैः
अनुकम्पे कृतसम्प्लवा धरित्री ।
शरणागतसस्यमालिनीयं
वृषशैलेशकृषीवलं धिनोति ॥ 21 ॥

कलशोदधिसम्पदो भवत्याः
करुणे सन्मतिमन्थसंस्कृतायाः ।
अमृतांशमवैमि दिव्यदेहं
मृतसञ्जीवनमञ्जनाचलेन्दोः ॥ 22 ॥

जलधेरिव शीतता दये त्वं
वृषशैलाधिपतेः स्वभावभूता ।
प्रलयारभटीनटीं तदीक्षां
प्रसभं ग्राहयसि प्रसत्तिलास्यम् ॥ 23 ॥

प्रणतप्रतिकूलमूलघाती
प्रतिघः कोऽपि वृषाचलेश्वरस्य ।
कळमे यवसापचायनीत्या
करुणे किङ्करतां तवोपयाति ॥ 24 ॥

अबहिष्कृतनिग्रहान् विदन्तः
कमलाकान्तगुणान् स्वतन्त्रतादीन् ।
अविकल्पमनुग्रहं दुहानां
भवतीमेव दये भजन्ति सन्तः ॥ 25 ॥

कमलानिलयस्त्वया दयाळुः
करुणे निष्करुणा निरूपणे त्वम् ।

अत एव हि तावकाश्रितानां
दुरितानां भवति त्वदेव भीतिः ॥ 26 ॥

अतिलङ्घितशासनेष्वभीक्षणं
वृषशैलाधिपतिर्विजृम्भितोष्मा ।
पुनरेव दये क्षमानिदानैः
भवतीमाद्रियते भवत्यधीनैः ॥ 27 ॥

करुणे दुरितेषु मामकेषु
प्रतिकारान्तरदुर्जयेषु खिन्नः ।
कवचायितया त्वयैव शार्ङ्गी
विजयस्थानमुपाश्रितो वृषाद्रिम् ॥ 28 ॥

मयि तिष्ठति दुष्कृतां प्रधाने
मितदोषानितरान् विचिन्वती त्वम् ।
अपराधगणैरपूर्णकुक्षिः
कमलाकान्तदये कथं भवित्री ॥ 29 ॥

अहमस्म्यपराधचक्रवर्ती
करुणे त्वं च गुणेषु सार्वभौमी ।
विदुषी स्थितिमीदृशीं स्वयं मां
वृषशैलेश्वरपादसात् कुरु त्वम् ॥ 30 ॥

अशिथिलकरणेऽस्मिन्नक्षतश्वासवृत्तौ
वपुषि गमनयोग्ये वासमासादयेयम् ।
वृषगिरिकटकेषु व्यञ्जयत्सु प्रतीतैः
मधुमथनदये त्वां वारिधाराविशेषैः ॥ 31 ॥

अविदितनिजयोगक्षेममात्मानभिज्ञं
गुणलवरहितं मां गोप्तुकामा दये त्वम् ।

परवति चतुरैस्ते विभ्रमैः श्रीनिवासे
 बहुमतिमनपायां विन्दसि श्रीधरण्योः ॥ 32 ॥

फलवितरणदक्षं पक्षपातानभिज्ञं
 प्रगुणमनुविधेयं प्राप्य पद्मासहायम्।
 महति गुणसमाजे मानपूर्वं दये त्वं
 प्रतिवदसि यथार्हं पाप्मनां मामकानाम् ॥ 33 ॥

अनुभवितुमघौघं नालमागामिकालः
 प्रशमयितुमशेषं निष्क्रियाभिर्न शक्यम्।
 स्वयमिति हि दये त्वं स्वीकृतश्रीनिवासा
 शिथिलितभवभीतिः श्रेयसे जायसे नः ॥ 34 ॥

अवतरणविशेषैरात्मलीलापदेशैः
 अवमतिमनुकम्पे मन्दचित्तेषु विन्दन्।
 वृषभशिखरिनाथस्त्वन्निदेशेन नूनं
 भजति शरणभाजां भाविनो जन्मभेदान् ॥ 35 ॥

परहितमनुकम्पे भावयन्त्यां भवत्यां
 स्थिरमनुपधि हार्दं श्रीनिवासो दधानः।
 ललितरुचिषु लक्ष्मीभूमिनीळासु नूनं
 प्रथयति बहुमानं त्वत्प्रतिच्छन्दबुद्ध्या ॥ 36 ॥

वृषगिरिसविधेषु व्याजतो वासभाजां
 दुरितकलुषितानां दूयमाना दये त्वम्।
 करणविलयकाले कान्दिशीकस्मृतीनां
 स्मरयसि बहुलीलं माधवं सावधाना ॥ 37 ॥

दिशि दिशि गतिविद्धिर्देशिकैर्नीयमाना
 स्थिरतरमनुकम्पे स्त्यानलग्ना गुणैस्त्वम्।

परिगतवृषशैलं पारमारोपयन्ती
भवजलधिगतानां पोतपात्री भवित्री ॥ 38 ॥

परिमितफलसङ्गात् प्राणिनः किम्पचानाः
निगमविपणिमध्ये नित्यमुक्तानुषक्तम्।
प्रसदनमनुकम्पे प्राप्तवत्या भवत्या
वृषगिरिहरिनीलं व्यञ्जितं निर्विशन्ति ॥ 39 ॥

त्वयि बहुमतिहीनः श्रीनिवासानुकम्पे
जगति गतिमिहान्यां देवि सम्मन्यते यः।
स खलु विबुधसिन्धौ सन्निकर्षे वहन्त्यां
शमयति मृगतृष्णावीचिकाभिः पिपासाम् ॥ 40 ॥

आज्ञां ख्यातिं धनमनुचरानाधिराज्यादिकं वा
काले दृष्ट्वा कमलवसतेरप्यकिञ्चित्कराणि।
पद्माकान्तं प्रणिहितवतीं पालनेऽनन्यसाध्ये
साराभिज्ञा जगति कृतिनः संश्रयन्ते दये त्वाम् ॥ 41 ॥

प्राजापत्यप्रभृतिविभवं प्रेक्ष्य पर्यायदुःखं
जन्माकाङ्क्षन् वृषगिरिवने जग्मुषां तस्थुषां वा।
आशासानाः कतिचन विभोस्त्वत्परिष्वङ्गधन्यैः
अङ्गीकारं क्षणमपि दये हार्दतुङ्गैरपाङ्गैः ॥ 42 ॥

नाभीपद्मस्फुरणसुभगा नव्यनीलोत्पलाभा
क्रीडाशैलं कमपि करुणे वृण्वती वेङ्कटाख्यम्।
शीता नित्यं प्रसदनवती श्रद्धधानावगाह्या
दिव्या काचिज्जयति महती दीर्घिका तावकीना ॥ 43 ॥

यस्मिन् दृष्टे तदितरसुखैर्गम्यते गोष्पदत्वं
सत्यं ज्ञानं त्रिभिरवधिभिर्मुक्तमानन्दसिन्धुम्।

त्वत्स्वीकारात् तमिह कृतिनः सूरिबृन्दानुभाव्यम्
नित्यापूर्वं निधिमिव दये निर्विशन्त्यञ्जनाद्रौ ॥ 44 ॥

सारं लब्ध्वा कमपि महतः श्रीनिवासाम्बुराशेः
काले काले घनरसवती कालिकेवानुकम्पे ।
व्यक्तोन्मेषा मृगपतिगिरौ विश्वमाप्याययन्ती
शीलोपज्ञं क्षरति भवती शीतळं सद्गुणौघम् ॥ 45 ॥

भीमे नित्यं भवजलनिधौ मज्जतां मानवानाम्
आलम्बार्थं वृषगिरिपतिस्त्वन्निदेशात् प्रयुङ्क्ते ।
प्रज्ञासारं प्रकृतिमहता मूलभागेन जुष्टं
शाखाभेदैः सुभगमनघं शाश्वतं शास्त्रपाणिम् ॥ 46 ॥

विद्वत्सेवाकतकनिकषैर्वीतपङ्काशयानां
पद्माकान्तः प्रणयति दये दर्पणं ते स्वशास्त्रम् ।
लीलादक्षां त्वदनवसरे लालयन् विप्रलिप्सां
मायाशास्त्राण्यपि दमयितुं त्वत्प्रपन्नप्रतीपान् ॥ 47 ॥

दैवात् प्राप्ते वृषगिरितटं देहिनि त्वन्निदानात्
स्वामिन् पाहीत्यवशवचने विन्दति स्वापमन्त्यम् ।
देवः श्रीमान् दिशति करुणे दृष्टिमिच्छंस्त्वदीयाम्
उद्घातेन श्रुतिपरिषदामुत्तरेणाभिमुख्यम् ॥ 48 ॥

श्रेयःसूतिं सकृदपि दये सम्मतां यः सखीं ते
शीतोदारामलभत जनः श्रीनिवासस्य दृष्टिम् ।
देवादीनामयमनृणतां देहवत्त्वेऽपि विन्दन्
बन्धान्मुक्तो बलिभिरनघैः पूर्यते तत्प्रयुक्तैः ॥ 49 ॥

दिव्यापाङ्गं दिशसि करुणे येषु सद्देशिकात्मा
क्षिप्रं प्राप्ता वृषगिरिपतिं क्षत्रबन्ध्वादयस्ते ।

विश्वाचार्या विधिशिवमुखाः स्वाधिकारोपरुद्धाः
मन्ये माता जड इव सुते वत्सला मादृशे त्वम् ॥ 50 ॥

अतिकृपणोऽपि जन्तुरधिगम्य दये भवतीम्
अशिथिलधर्मसेतुपदवीं रुचिरामचिरात् ।
अमितमहोर्मिजालमतिलङ्घ्य भवाम्बुनिधिं
भवति वृषाचलेशपदपत्तननित्यधनी ॥ 51 ॥

अभिमुखभावसम्पदभिसम्भविनां भविनां
क्वचिदुपलक्षिता क्वचिदभङ्गुरगूढगतिः ।
विमलरसावहा वृषगिरीशदये भवती
सपदि सरस्वतीव शमयत्यघमप्रतिघम् ॥ 52 ॥

अपि करुणे जनस्य तरुणेन्दुविभूषणताम्
अपि कमलासनत्वमपि धाम वृषाद्रिपतेः ।
तरतमतावशेन तनुते ननु ते विततिः
परहितवर्ष्मणा परिपचेळिमकेळिमती ॥ 53 ॥

धृतभुवना दये त्रिविधगत्यनुकूलतरा
वृषगिरिनाथपादपरिरम्भवती भवती ।
अविदितवैभवाऽपि सुरसिन्धुरिवातनुते
सकृदवगाहमानमपतापमपापमपि ॥ 54 ॥

निगमसमाश्रिता निखिललोकसमृद्धिकरी
भजदधकूलमुद्रुजगतिः परितप्तहिता ।
प्रकटितहंसमत्स्यकमठाद्यवतारशता
विबुधसरिच्छ्रियं वृषगिरीशदये वहसि ॥ 55 ॥

जगति मितम्पचा त्वदितरा तु दये तरळा
फलनियमोज्झिता भवति सन्तपनाय पुनः ।

त्वमिह निरङ्कुशप्रशकनादिविभूतिमती
वितरसि देहिनां निरवधिं वृषशैलनिधिम् ॥ 56 ॥

सकरुणलौकिकप्रभुपरिग्रहनिग्रहयोः
नियतिमुपाधिचक्रपरिवृत्तिपरम्परया ।
वृषभमहीधरेशकरुणे वितरङ्गयतां
श्रुतिमितसम्पदि त्वयि कथं भविता विशयः ॥ 57 ॥

वृषगिरिकृष्णमेघजनितां जनितापहरां
त्वदभिमतिं सुवृष्टिमुपजीव्य निवृत्ततृषः ।
बहुषु जलाशयेषु बहुमानमपोह्य दये
न जहति सत्यथं जगति चातकवत् कृतिनः ॥ 58 ॥

त्वदुदयतूलिकाभिरमुना वृषशैलजुषा
स्थिरचरशिल्पिनैव परिकल्पितचित्रधियः ।
यतिपतियामुनप्रभृतयः प्रथयन्ति दये
जगति हितं न नस्त्वयि भरन्यसनादधिकम् ॥ 59 ॥

मृदुहृदये दये मृदितकामहिते महिते
धृतविबुधे बुधेषु विततात्मधुरे मधुरे ।
वृषगिरिसार्वभौमदयिते मयि ते महतीं
भवुकनिधे निधेहि भवमूलहरां लहरीम् ॥ 60 ॥

अकूपारैरेकोदकसमयवैतण्डिकजवैः
अनिर्वाप्यां क्षिप्रं क्षपयितुमविद्याख्यबडबाम् ।
कृपे त्वं तत्तादृक्प्रथिमवृषपृथ्वीधरपति -
स्वरूपद्वैगुण्यद्विगुणनिजबिन्दुः प्रभवसि ॥ 61 ॥

विवित्सावेताळीविगमपरिशुद्धेऽपि हृदये
पटुप्रत्याहारप्रभृतिपुटपाकप्रचकिताः ।

नमन्तस्त्वां नारायणाशिखरिकूटस्थकरुणे
निरुद्धत्वद्गोहा नृपतिसुतनीतिं न जहति ॥ 62 ॥

अनन्याधीनः सन् भवति परतन्त्रः प्रणमतां
कृपे सर्वद्रष्टा न गणयति तेषामपकृतिम्।
पतिस्त्वत्पारार्थ्यं प्रथयति वृषक्षमाधरपतिः
व्यवस्थां वैयात्यादिति विघटयन्ती विहरसि ॥ 63 ॥

अपां पत्युः शत्रूनसहनमुनेर्धर्मनिगळं
कृपे काकस्यैकं हितमिति हिनस्ति स्म नयनम्।
विलीनस्वातन्त्र्यो वृषगिरिपतिस्त्वद्विहतिभिः
दिशत्येवं देवो जनितसुगतिं दण्डनगतिम् ॥ 64 ॥

निषादानां नेता कपिकुलपतिः कापि शबरी
कुचेलः कुब्जा सा ब्रजयुवतयो माल्यकृदिति।
अमीषां निम्नत्वं वृषगिरिपतेरुन्नतिमपि
प्रभूतैः स्रोतोभिः प्रसभमनुकम्पे समयसि ॥ 65 ॥

त्वया दृष्टस्तुष्टिं भजति परमेष्ठी निजपदे
वहन् मूर्तीरष्टौ विहरति मृडानीपरिवृढः।
बिभर्ति स्वाराज्यं वृषशिखरिशृङ्गारिकरुणे
शुनासीरो देवासुरसमरनासीरसुभटः ॥ 66 ॥

दये दुग्धोदन्वद्व्यतियुतसुधासिन्धुनयतः
त्वदाश्लेषान्नित्यं जनितमृतसञ्जीवनदशाः।
स्वदन्ते दान्तेभ्यः श्रुतिवदनकर्पूरगुळिकाः
विषुण्वन्तश्चित्तं वृषशिखरिविश्वम्भरगुणाः ॥ 67 ॥

जगज्जन्मस्थेमप्रळयरचनाकेळिरसिकः
विमुक्त्येकद्वारं विघटितकवाटं प्रणयिनाम्।

इति त्वय्यायत्तं द्वितयमुपधीकृत्य करुणे
विशुद्धानां वाचां वृषशिखरिनाथः स्तुतिपदम् ॥ 68 ॥

कलिक्षोभोन्मीलत्क्षितिकलुषकूलङ्कषजवैः
अनुच्छेदैरेतैरवटतटवैषम्यरहितैः ।
प्रवाहैस्ते पद्मासहचरपरिष्कारिणि कृपे
विकल्प्यन्तेऽनल्पा वृषशिखरिणो निर्झरगणाः ॥ 69 ॥

खिलं चेतोवृत्तेः किमिदमिति विस्मेरभुवनं
कृपे सिंहक्षमाभृत्कृतमुखचमत्कारकरणम् ।
भरन्यासच्छन्नप्रबलवृजिनप्राभृतभृतां
प्रतिप्रस्थानं ते श्रुतिनगरशृङ्गाटकजुषः ॥ 70 ॥

त्रिविधचिदचित्सत्तास्थेमप्रवृत्तिनियामिका
वृषगिरिविभोरिच्छा सा त्वं परैरपराहता ।
कृपणभरभृत् किङ्कुर्वाणप्रभूतगुणान्तरा
वहसि करुणे वैचक्षण्यं मदीक्षणसाहसे ॥ 71 ॥

वृषगिरिपतेर्हृद्या विश्वावतारसहायिनी
क्षपितनिखिलावद्या देवि क्षमादिनिषेविता ।
भुवनजननी पुंसां भोगापवर्गविधायिनी
वितमसि पदे व्यक्तिं नित्यां बिभर्षि दये स्वयम् ॥ 72 ॥

स्वयमुदयिनः सिद्धाद्याविष्कृताश्च शुभालयाः
विविधविभवव्यूहावासाः परं च पदं विभोः ।
वृषगिरिमुखेष्वेतेष्विच्छावधिप्रतिलब्धये
दृढविनिहिता निश्रेणिस्त्वं दये निजपर्वभिः ॥ 73 ॥

हितमिति जगद्दृष्ट्या कृषैरकृषफलान्तरैः
 अमतिविहितैरन्यैर्धर्मायितैश्च यदृच्छया ।
 परिणतबहुच्छद्मा पद्मासहायदये स्वयं
 प्रदिशसि निजाभिप्रेतं नः प्रशाम्यदपत्रपा ॥ 74 ॥

अतिविधिशिवैरैश्वर्यात्मानुभूतिरसैर्जनान्
 अहृदयमिहोपच्छन्दैषामसङ्गदशार्थिनी ।
 तृषितजनतातीर्थस्नानक्रमक्षपितैः नसां
 वितरसि दये वीतातङ्का वृषाद्रिपतेः पदम् ॥ 75 ॥

वृषगिरिसुधासिन्धौ जन्तुर्दये निहितस्त्वया
 भवभयपरीतापच्छित्त्यै भजन्नघमर्षणम् ।
 मुषितकलुषो मुक्तेरग्रेसरैरभिपूर्यते
 स्वयमुपनतैः स्वात्मानन्दप्रभृत्यनुबन्धिभिः ॥ 76 ॥

अनितरजुषामन्तर्मूलेऽप्यपायपरिप्लवे
 कृतविदनघा विच्छिद्यैषां कृपे यमवश्यताम् ।
 प्रपदनफलप्रत्यादेशप्रसङ्गविवर्जितं
 प्रतिविधिमुपाधत्से सार्धं वृषाद्रिहितैषिणा ॥ 77 ॥

क्षणविलयिनां शास्त्रार्थानां फलाय निवेशिते
 सुरपितृगणे निर्वेशात् प्रागपि प्रळयं गते ।
 अधिगतवृषक्षमाभृन्नाथामकालवशंवदां
 प्रतिभुवमिह व्याचख्युस्त्वां कृपे निरुपप्लवाम् ॥ 78 ॥

त्वदुपसदनादद्य श्वो वा महाप्रळयेऽपि वा
 वितरति निजं पादाभ्भोजं वृषाचलशेखरः ।
 तदिह करुणे तत्तत्क्रीडातरङ्गपरम्परा -
 तरतमतया जुष्टायास्ते दुरत्ययतां विदुः ॥ 79 ॥

प्रणिहितधियां त्वत्सम्पृक्ते वृषाद्रिशिखामणौ
 प्रसृमरसुधाधाराकारा प्रसीदति भावना ।
 दृढमिति दये दत्तास्वादं विमुक्तिवलाहकं
 निभृतगरुतो निध्यायन्ति स्थिराशयचातकाः ॥ 80 ॥

कृपे विगतवेलया कृतसमग्रपोषैस्त्वया
 कलिज्वलनदुर्गते जगति काळमेघायितम् ।
 वृषक्षितिधरादिषु स्थितिपदेषु सानुप्लवैः
 वृषाद्रिपतिविग्रहैर्व्यपगताखिलावग्रहैः ॥ 81 ॥

प्रसूय विविधं जगत् तदभिवृद्धये त्वं दये
 समीक्षणविचिन्तनप्रभृतिभिः स्वयं तादृशैः ।
 विचित्रगुणचित्रितां विविधदोषवैदेशिकीं
 वृषाचलपतेस्तनुं विशसि मत्स्यकूर्मादिकाम् ॥ 82 ॥

युगान्तसमयोचितं भजति योगनिद्रारसं
 वृषक्षितिभृदीश्वरे विहरणक्रमाज्जाग्रति ।
 उदीर्णचतुरर्णवीकदनवेदिनी मेदिनीं
 समुद्धृतवती दये तदभिजुष्टया दंष्ट्रया ॥ 83 ॥

सटापटलभीषणे सरभसाट्टहासोद्भटे
 स्फुरत्क्रुधि परिस्फुटद्भ्रुकुटिकेऽपि वक्त्रे कृते ।
 दये वृषगिरीशितुर्दनुजडिम्भदत्तस्तना
 सरोजसदृशा दृशा समुदिताकृतिर्दृश्यसे ॥ 84 ॥

प्रसक्तमधुना विधिप्रणिहितैः सपर्योदकैः
 समस्तदुरितच्छिदा निगमगन्धिना त्वं दये ।
 अशेषमविशेषतस्त्रिजगदञ्जनाद्रीशितुः
 चराचरमचीकरश्चरणपङ्कजेनाङ्कितम् ॥ 85 ॥

परश्वथतपोधनप्रथनसत्क्रतूपाकृत -

क्षितीश्वरपशुक्षरत्क्षतजकुङ्कुमस्थासकैः ।
वृषाचलदयाळुना ननु विहर्तुमालिप्यथाः
निधाय हृदये दये निहतरक्षितानां हितम् ॥ 86 ॥

कृपे कृतजगद्धिते कृपणजन्तुचिन्तामणे
रमासहचरं तदा रघुधुरीणयन्त्या त्वया ।
व्यभज्यत सरित्पतिः सकृदवेक्षणात् तत्क्षणात्
प्रकृष्टबहुपातकप्रशमहेतुना सेतुना ॥ 87 ॥

कृपे परवतस्त्वया वृषगिरीशितुः क्रीडितं
जगद्धितमशेषतस्तदिदमित्थमर्थाप्यते ।
मदच्छलपरिच्युतप्रणतदुष्कृतप्रेक्षितैः
हतप्रबलदानवैर्हलधरस्य हेलाशतैः ॥ 88 ॥

प्रभूतविबुधद्विषद्भ्ररणखिन्नविश्वम्भरा -
भरापनयनच्छलात् त्वमवतार्य लक्ष्मीधरम् ।
निराकृतवती दये निगमसौधदीपश्रिया
विपश्चिदविगीतया जगति गीतयाऽन्धं तमः ॥ 89 ॥

वृषाद्रिहयसादिनः प्रबलदोर्मरुत्प्रेङ्खितः
त्विषा स्फुटतटिद्गुणस्त्वदवसेकसंस्कारवान् ।
करिष्यति दये कलिप्रबलघर्मनिर्मूलनः
पुनः कृतयुगाङ्कुरं भुवि कृपाणधाराधरः ॥ 90 ॥

विश्वोपकारमिति नाम सदा दुहानाम्
अद्यापि देवि भवतीमवधीरयन्तम् ।
नाथे निवेशय वृषाद्रिपतेर्दये त्वं
न्यस्तस्वरक्षणभरं त्वयि मां त्वयैव ॥ 91 ॥

नैसर्गिकेण तरसा करुणे नियुक्ता
 निम्नेतरेऽपि मयि ते विततिर्यदि स्यात्।
 विस्मापयेद्वृषगिरीश्वरमप्यवार्या
 वेलातिलङ्घनदशेव महाम्बुराशेः ॥ 92 ॥

विज्ञातशासनगतिर्विपरीतवृत्त्या
 वृत्रादिभिः परिचितां पदवीं भजामि।
 एवंविधे वृषगिरीशदये मयि त्वं
 दीने विभोः शमय दण्डधरत्वलीलाम् ॥ 93 ॥

मासाहसोक्तिघनकञ्चुकवञ्चितान्यः
 पश्यत्सु तेषु विदधाम्यतिसाहसानि।
 पद्मासहायकरुणे न रुणत्सि किं त्वं
 घोरं कुलिङ्गशकुनेरिव चेष्टितं मे ॥ 94 ॥

विक्षेपमर्हसि दये विपलायितेऽपि
 व्याजं विभाव्य वृषशैलपतेर्विहारम्।
 स्वाधीनसत्त्वसरणिः स्वयमत्र जन्तौ
 द्राघीयसी दृढतरा गुणवागुरा त्वम् ॥ 95 ॥

सन्तन्यमानमपराधगणं विचिन्त्य
 त्रस्यामि हन्त भवतीं च विभावयामि।
 अहाय मे वृषगिरीशदये जहीमाम्
 आशीविषग्रहणकेळिनिभामवस्थाम् ॥ 96 ॥

औत्सुक्यपूर्वमुपहृत्य महापराधान्
 मातः प्रसादयितुमिच्छति मे मनस्त्वाम्।
 आलिह्य तान् निरवशेषमलब्धतृप्तिः
 ताम्यस्यहो वृषगिरीशधृता दये त्वम् ॥ 97 ॥

जह्याद्वृषाचलपतिः प्रतिघेऽपि न त्वां
 घर्मोपतप्त इव शीतळतामुदन्वान्।
 सा मामरुन्तुदभरन्यसनानुवृत्तिः
 तद्वीक्षणैः स्पृश दये तव केळिपद्मैः ॥ 98 ॥

दृष्टेऽपि दुर्बलधियं दमनेऽपि दृप्तं
 स्नात्वाऽपि धूळिरसिकं भजनेऽपि भीमम्।
 बद्ध्वा गृहाण वृषशैलपतेर्दये मां
 त्वद्वारणं स्वयमनुग्रहशृङ्खलाभिः ॥ 99 ॥

नातः परं किमपि मे त्वयि नाथनीयं
 मातर्दये मयि कुरुष्व तथा प्रसादम्।
 बद्धादरो वृषगिरिप्रणयी यथाऽसौ
 मुक्तानुभूतिमिह दास्यति मे मुकुन्दः ॥ 100 ॥

निःसीमवैभवजुषां मिषतां गुणानां
 स्तोतुर्दये वृषगिरीशगुणेश्वरीं त्वाम्।
 तैरेव नूनमवशैरभिनन्दितं मे
 सत्यापितं तव बलादकुतोभयत्वम् ॥ 101 ॥

अद्यापि तद्वृषगिरीशदये भवत्याम्
 आरम्भमात्रमनिदम्प्रथमस्तुतीनाम्।
 सन्दर्शितस्वपरनिर्वहणा सहेथाः
 मन्दस्य साहसमिदं त्वयि वन्दिनो मे ॥ 102 ॥

प्रायो दये त्वदनुभावमहाम्बुराशौ
 प्राचेतसप्रभृतयोऽपि परं तटस्थाः।
 तत्रावतीर्णमतलस्पृशमाप्लुतं मां
 पद्मापतेः प्रहसनोचितमाद्रियेथाः ॥ 103 ॥

वेदान्तदेशिकपदे विनिवेश्य बालं
 देवो दयाशतकमेतदवादयन्माम्।
 वैहारिकेण विधिना समये गृहीतं
 वीणाविशेषमिव वेङ्कटशैलनाथः ॥ 104 ॥

अनवधिमधिकृत्य श्रीनिवासानुकम्पाम्
 अवितथविषयत्वाद्विश्वमव्रीडयन्ती।
 विविधकुशलनीवी वेङ्कटेशप्रसूता
 स्तुतिरियमनवद्या शोभते सत्त्वभाजाम् ॥ 105 ॥

शतकमिदमुदारं सम्यग्भ्यस्यमानान्
 वृषगिरिमधिरुह्य व्यक्तमालोकयन्ती।
 अनितरशरणानामाधिराज्येऽभिषिञ्चेत्
 शमितविमतपक्षा शार्ङ्गधन्वानुकम्पा ॥ 106 ॥

विश्वानुग्रहमातरं व्यतिषजत्स्वर्गापवर्गां सुधा -
 सध्रीचीमिति वेङ्कटेश्वरकविर्भक्त्या दयामस्तुत।
 पद्यानामिह यद्विधेयभगवत्सङ्कल्पकल्पद्रुमात्
 झञ्झामारुतधूतचूतनयतः साम्पातिकोऽयं क्रमः ॥ 107 ॥

कामं सन्तु मिथःकरम्बितगुणावद्यानि पद्यानि नः
 कस्यास्मिन् शतके सदम्बुकतके दोषश्रुतिं क्षाम्यति।
 निष्प्रत्यूहवृषाद्रिनिर्झरझरत्कारच्छलेनोच्चलन्
 दीनालम्बनदिव्यदम्पतिदयाकल्लोलकोलाहलः ॥ 108 ॥

॥ इति श्रीदयाशतकं समाप्तम् ॥

कवितार्किकसिंहाय कल्याणगुणशालिने।
 श्रीमते वेङ्कटेशाय वेदान्तगुरवे नमः ॥